

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กองตำรากรมการศึกษานานาชาติ, กรมการ. อธิบายวากยสัมพันธ์ เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมการศึกษานานาชาติ, 2529.

..... อธิบายวากยสัมพันธ์ เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมการศึกษานานาชาติ, 2531.

คันธสารภิกขุ. วุดโทษณินโทปกรณ์แปล. ลำปาง: วัดท่ามะโอ, 2527. (อัครสำเนา).

จันทบูรินฤชา, พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระ. บทานุกรมบาลี ไทย อังกฤษ สันสกฤต.
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมการศึกษานานาชาติ, 2528.

ชคทีศะ กาศยปะ. บาลีมหาไวยากรณ์. แปลโดย ร.ต.ท. แสง มนวิฑูร.
กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2518.

ชนกาภิวัสมหาเถระ, พระ. กัจจายนะชั้นพื้นฐาน. แปลโดยพระศรีสุทธิพงษ์ (สมศักดิ์
อุปสมอ ป.9) และคณะ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบาลีศึกษาพุทธโฆส, 2531.

ชินวรสิริวัฒน์ สมเด็จพระสังฆราชเจ้า, พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวง. พระคัมภีร์อภิธานับททีปิกา หรือพจนานุกรมภาษาบาลีแปลเป็นไทย. พระนคร: โรงพิมพ์กรมการศึกษานานาชาติ, 2508.

ชูศักดิ์ ทิพย์เกษร. แบบเรียนหนังสือภาษาโบราณ. กรุงเทพมหานคร: วัชรินทร์การพิมพ์,
2525.

ตำราภาษาภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. ตำนานหอพระสมุด หอพระมณเฑียรธรรม หอวิชาญาณ หอพุทธศาสนสังคหะ และหอสมุดสำหรับพระนคร.
พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2459.

เรื่องประดิษฐานพระสงฆ์สยามวงศ์ในลังกาทวีป. พระนคร: กรมการศาสนา, 2503. (พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระเมรุพระศพ สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์).

เทพครุณานุกิษฐ์, หลวง. (ทวิ ธรรมธัช). บาลีไวยากรณ์พิเศษ เล่ม 4 การก. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2527.

พระคัมภีร์ธาตุปทีปิกา. พิมพ์ครั้งที่ 3. พระนคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2509.

เทพเมธาจารย์, พระ. (เข้า ฐิตบุญโณ ป.9). ตำราเรียนบาลีไวยากรณ์กัจจายนสนธิ. ธนบุรี: โรงพิมพ์ประยูรวงศ์, 2506.

แบบเรียนวรรณคดีบาลี ประเภทคัมภีร์บาลีไวยากรณ์. ธนบุรี: โรงพิมพ์ประยูรวงศ์, 2504.

นันทปัญญาจารย์, พระ. จุฬคันถวงศ์. แปลโดยนายสิริ เพ็ชรไชย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2527. (พิมพ์ชำระในงานทำบุญร้อยวันและบรรจ้อัฐิพระกอน ภัทโท (ยศนันท์) วัดมณีสถิตปิฎฐาราม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี).

บาลีซีคัมภีร์ภาษาบาลีและสันสกฤต. พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2464.

ปรียัติธรรมธาดา, อำมาตย์ตรี พระยา. กัจจายนแปล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิศาลบรรณนิต, 2457.

ปรียัติธรรมธาดา, อำมาตย์เอก พระยา. (แพ ตาละลักษณ์), อธิบายคำนัมสการ. พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2469.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2530.

วชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า, กรมพระยา. บาลีไวยากรณ์วากยสัมพันธ์ ภาคที่ 3. พิมพ์ครั้งที่ 25. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2531.

ศิลปากร, กรม. กองหอสมุดแห่งชาติ. คัมภีร์ไบเบิลฉบับหลวงสมัยรัตนโกสินทร์.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อมรินทร์การพิมพ์, 2527.

สวัสดิ์ วงษ์วิเศษ. ตำราเรียนอักษรโบราณ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วงษ์สว่าง,
2518.

สังฆรักขิตมหาสามิเถระ, พระ. คัมภีร์สุโทธาลังการ. แปลโดยนาวาอากาศเอกเข้ม
ประพัฒน์ทอง. พระนคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2512.

สุภาพรรณ ณ บางช้าง, ประวัติวรรณคดีบาลีอินเดียและลังกา. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

เสฐียร พันธรั้ง. "บาลีนี้." สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน 18 (2526):
11737-11738.

อนุสรณ์ ภูมิวิวัฒน์กุล. กัจจายนบทรูปสัทธีปริวัตตนปกรณ. กรุงเทพมหานคร: สัมฤทธิ์-
การพิมพ์, 2529.

อุ อัมมานันท์เถระ. สำนวนภาษาในคัมภีร์พุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร: ก้าวหน้า
การพิมพ์, 2524. (อภิธรรมโชติกะวิทยาลัยเผยแพร่ มุลินธิสัทธัมมโชติกะ
จัดพิมพ์ 13 มิถุนายน 2524).

วิทยานิพนธ์

เกรียงศักดิ์ ไทยคุรุพันธ์. "โลกปบทิปกสาร ปริจเฉทที่ 1 และ 2: การตรวจชำระและ
การศึกษาเชิงวิเคราะห์." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาตะวันออก
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

ทรัพย์ ประกอบสุข. "กิริยาอาชยาตในบาลีไวยากรณ์มูลกัจจายน์." วิทยานิพนธ์ปริญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2520.

วาสน์ มุขยานวงศ์. "การศึกษาเชิงวิเคราะห์คัมภีร์ชินจริต." วิทยานิพนธ์ปริญญามหา-
บัณฑิต ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

สมพงษ์ ปรีชาจินดาวุฒิ. "การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องโลกุปัตติ." วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2527.

สันติ เมตตาประเสริฐ. "การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องความบริสุทธิ์ในคัมภีร์ธรรม-
ศาสตร์." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

สัมภาษณ์

นายวิรัตน์ อุณาทรรวงกูร. นักภาษาโบราณ 5 หอสมุดแห่งชาติ. สัมภาษณ์.
13 มิถุนายน 2531.

พระธัมมานันทเถระ. เจ้าอาวาสวัดท่ามะโอ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. สัมภาษณ์.
25 มิถุนายน 2531.

ภาษาบาลี

กัจจายนเถระ, พระ. กัจจายนเวชยากรณ์. ลำปาง: วัดท่ามะโอ, 2521.
(อัครสำเนา).

ทันตธัมมเสนาปติ, พระ. การิกา. ย่างกุ้ง: ม.ป.ท., 2526. (อักษรพม่า).

เทพวิสุทธิเวที, พระ. (เจีย เขมโก). กัจจายนมูล์ นาม ปกรณ์. พระนคร:
โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2479.

ธัมมกิตติเถระ, พระ. พาลาวตาร. มั่นคเล: ธนาคี, 2509. (อักษรพม่า).

ปิยทัสสีเถระ, พระ. ปทสาธนปกรณ์. มั่นคเล: ธนาคี, 2510. (อักษรพม่า).

พุทธโฆสเถระ, พระ. ธมมปทภูรูกถาย ปฐโม-อภุฐโม ภาค. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2516.

พุทธโฆสเถระ, พระ. วิสุทธิมคคสส นาม ปกรณวิเสสสส ปฐม-คติโย ภาโค.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2512.

_____ . สมณฑปาสาทิกา ปฐม-คติโย ภาโค. พระนคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราช-
วิทยาลัย, 2507.

พุทธปิยมหาเถระ, พระ. รูปสิทธิปกรณ์. พระนคร: โรงพิมพ์อักษรประเสริฐ, 2507.

(พระองค์เจ้าอนุสรรมงคลการ จัดพิมพ์เพื่อประโยชน์ในพระพุทธศาสนา).

มหามกุฏราชวิทยาลัย. ชาตกฎฐกถา. ปฐม-ทสโม ภาโค. พระนคร: โรงพิมพ์-
มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2465, 2466, 2467.

_____ . สยามรฎฐสส เตปิฏกั. เล่ม 1-45. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2525.

โมคคัลลานเถระ, พระ. โมคคัลลานวชากรณ์. ตรวจชำระโดยพระอัครธัมมาภิวัังสเถระ.

อย่างกึ่ง: โรงพิมพ์พุทธศาสนสภา, 2498. (อักษรพม่า)

_____ . โมคคัลลานวตติวิวรรณปิฎกั. ลำปาง: วัดท่ามะโอ, 2521. (อัครสำเนา).

โมคคัลลานเถโร. อภิธานปทีปิกา. ลำปาง: วัดท่ามะโอ, 2525.

วชิรพุทธเถระ, พระ. นยาสปกรณ์. ลำปาง: วัดท่ามะโอ, 2522. (อัครสำเนา).

วาจิสสระ, พระ. ปทสาธนฎีกา. มั่นคเล: ธนวดี, 2510. (อักษรพม่า).

สังฆรักขิตมหาสามีเถระ, พระ. บโยคสิทธิปาฬิ. อย่างกึ่ง: โรงพิมพ์พุทธศาสนสภา,
2525. (อักษรพม่า).

_____ . สารตถวิลาสินี. (ลายมือคัดลอกของพระมหาเสรี จิตฺตโสภี), 2522.

_____ . สุโพธาลงการฎีกา. ลำปาง: วัดท่ามะโอ, 2522.

สิริมหาจตุรงค์พล, มหาอำมาตย์. อภิธานปทีปิกาฎีกา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
เทคนิค 19, 2527. (วัดปากน้ำภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร เป็นผู้จัดพิมพ์).

อัศวรังสเถระ, พระ. สทนต์ิชาตุมาลา. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิภูมิพลโลกิยกุ, 2523.

_____ . สทนต์ิปปทมาลา. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิภูมิพลโลกิยกุ, 2521.

_____ . สทนต์ิสุตตมาลา. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิภูมิพลโลกิยกุ, 2522.

_____ . สทนต์ิปปกรณั (สุตตมาลา). ลำปาง: วัดท่ามะโอ, 2521.

_____ . สทนต์ิสุตตมาลา. ย่างกุ้ง: โรงพิมพ์พุทธศาสนสภา, 2508. (อักษรพม่า).

อคคธมมาภิวิสมหาเถระ, ผู้ชำระ. สมพนธจินตาสฎีกา. มณฑล: ธนวัต, 2510.
(อักษรพม่า).

อาจารย์เลดีเถระ, พระ. นิรุตติทีปนี. ย่างกุ้ง: โรงพิมพ์พุทธศาสนสภา, 2513.
(อักษรพม่า).

คัมภีร์ไบลาน

สมพนธจินตา. บาลีไวยากรณ์ โดยพระสังฆรักขิตเถระ หอสมุดแห่งชาติ. หนังสือไบลาน
1 ผูก. อักษรขอม. ภาษาบาลี. เส้นจารหน้าละ 5 บรรทัด. ฉบับรคน้ำ
แดง. ม.ป.ส., ม.ป.ป. เลขที่ 2871/หัง 12 ชั้น 3/3.

สมพนธจินตา. บาลีไวยากรณ์ โดยพระสังฆรักขิตเถระ หอสมุดแห่งชาติ. หนังสือไบลาน
1 ผูก. อักษรขอม. ภาษาบาลี. เส้นจารหน้าละ 5 บรรทัด. ฉบับรคน้ำ
ดำโท. ม.ป.ส., ม.ป.ป. เลขที่ 2734 หัง 12 ชั้น 1/2.

สมพนธจินตา. บาลีไวยากรณ์ โดยพระสังฆรักขิตเถระ หอสมุดแห่งชาติ. หนังสือไบลาน
1 ผูก. อักษรขอม. ภาษาบาลี. เส้นจารหน้าละ 5 บรรทัด. ฉบับทอง-
น้อย. น.ป.ส., ม.ป.ป. เลขที่ 3031 หัง 13 ชั้น 1/2.

สมพนธ์จินดา. บาลีไวยากรณ์ โดยพระสังฆรักขิตเถระ หอสมุดแห่งชาติ. หนังสือโบราณ
1 ผูก. อักษรขอม. ภาษาบาลี. เส้นจารหน้าละ 3 บรรทัด. ฉบับทองน้อย.
ม.ป.ส., ม.ป.ป. เลขที่ 7666 ตู 91 ชั้น 6/2 น.

สมพนธ์จินดา. บาลีไวยากรณ์ โดยพระสังฆรักขิตเถระ หอสมุดแห่งชาติ. หนังสือโบราณ
1 ผูก. อักษรขอม. ภาษาบาลี. เส้นจารหน้าละ 3 บรรทัด. ฉบับรดน้ำ-
ดำโท. ม.ป.ส., ม.ป.ป. เลขที่ 2762 หัง 12 ชั้น 1/3.

สมพนธ์จินดา. บาลีไวยากรณ์ โดยพระสังฆรักขิตเถระ หอสมุดแห่งชาติ. หนังสือโบราณ
1 ผูก. อักษรขอม. ภาษาบาลี. เส้นจารหน้าละ 5 บรรทัด. ฉบับล่องชาด.
พระยาศรีสทเทพ (เพ็ง) สร้าง, ม.ป.ป. เลขที่ 8677 ตู 94 ชั้น 6/1.

สมพนธ์จินดา. บาลีไวยากรณ์ โดยพระสังฆรักขิตเถระ หอสมุดแห่งชาติ. หนังสือโบราณ
1 ผูก. อักษรขอม. ภาษาบาลี. เส้นจารหน้าละ 5 บรรทัด. ฉบับรดน้ำดำ.
ม.ป.ส., ม.ป.ป. เลขที่ 180 ตู 131 ชั้น 3/3.

สมพนธ์จินดา. บาลีไวยากรณ์ โดยพระสังฆรักขิตเถระ หอสมุดแห่งชาติ. หนังสือโบราณ
1 ผูก. อักษรขอม. ภาษาบาลี. เส้นจารหน้าละ 5 บรรทัด. ฉบับทองทึบ.
ม.ป.ส., ม.ป.ป. เลขที่ 2867/1 หัง 12 ชั้น 3/3.

สมพนธ์จินดา. โดยพระสังฆรักขิตเถระ วัดบวรนิเวศวิหาร. หนังสือโบราณ 1 ผูก.
อักษรขอม. ภาษาบาลี. ปรีวรรตเป็นอักษรไทย โดยมูลนิธิภูมิพลโลกิขุ,
วัดสระเกศ กรุงเทพมหานคร, 2521.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

BIBLIOGRAPHY

Books

- Andersen, Dines. A Critical Pali Dictionary. Copenhagen: The Royal Danish Academy, 1965.
- Bode, Mabel Haynes. The Pali Literature of Burma. Rangoon: Burma Research Society, 1965.
- Böhtlingk, Otto, ed. Pāṇini's acht Bücher Grammatischer Regeln, 2 Vols. Bonn: H.B. König, 1839-1840.
- Davids, T. W. Phys and Stede, William. The Pali Text Society's Pali-English Dictionary. London: Routledge & Kegan Paul., 1972.
- Dīkṣita, Bhaṭṭoji. The Siddhānta Kaumadī. 2 Vols. Vol. I Edited and Translated by S. C. Vasu. Delhi: Motilal Banarsidass, 1906.
- Geiger, Wilhelm. Pali Literature and Language. Delhi: Oriental Books Reprint Corporation, 1978.
- Hornby, A. S. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English. rev. 3rd. ed. Oxford: Oxford University Press, 1979.
- Journal of Pali Text Society. Vol. VI. 1908 - 12. London: Routledge & Kegan Paul Ltd., 1978.

- Katre, S. M. Dictionary of Panini Part I. Poona: Deccan College, 1968.
- Macdonell, Arthur A. A Sanskrit Grammar for Students. Delhi: Motilal Banarsidass, 1974.
- Malalasekera, G. P. Dictionary of Pali Proper Names. 2 Vols. Vol. II, 2nd ed. London: Luzac & Company Ltd., 1960.
- _____. The Pali Literature of Ceylon. Colombo: M. D. Gunasena & Co., Ltd., 1958.
- Monier - Williams, Monier. A Sanskrit - English Dictionary. London: Oxford at the Clarendon Press, 1979.
- _____. A Practical Grammar of the Sanskrit Language. Varanasi: Vidya Vilas Press, 1962.
- Norman, K. R. Pali Literature. Wiesbaden: Otto Harrassowitz, 1983.
- Vasu, Śrīṣa Chandra, ed. & tr. The Ashtādhyāyī of Pāṇini. 2 Vols. 2nd ed. Delhi: Motilal Banarsidass, 1962.
- Whitney, William Dwight. The Roots Verb - forms and Primary Derivative of the Sanskrit Language. Delhi: Motilal Banarsidass, 1963.
- Wijesekera, O. H. De A. "Pali and Sanskrit in the Polonnaruva Period." The Ceylon Historical Journal. Vol. IV, 1955. Dehiwala: Tisara Press, 1973.

ประวัติผู้เขียน

นายมานิต ชาวโพธิ์เอน เกิดวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2491 บุตรนายแกระ นางเนียม ที่บ้านหนองคล้า ตำบลศรีประจันต์ อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี สำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อปีการศึกษา 2521 รับราชการครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2518 ตำแหน่งครูจัตวา โรงเรียนวัดมงคลนิมิต ตำบลบางเสาธง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ปัจจุบันเป็นข้าราชการครู ตำแหน่งอาจารย์ 2 ประจำภาควิชาภาษาอังกฤษ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุขมหาเมฆ กระทรวงศึกษาธิการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย